

Spis treści

Wprowadzenie *Alain Corbin*

5

Różne spojrzenia na ciało

Część 1: Spojrzenie lekarzy *Olivier Faure*

12

I. Ciało badane, ciało rozczłonkowsywane, ciało negowane?	17
1. Narodziny nowoczesnej medycyny	18
2. Badanie ciała	20
3. Ból oszukany?	24
4. Ciało w relacji terapeutycznej	28
II. Powrót ciała-maszyny i jego ograniczenia	31
1. Ciało: „środowisko wewnętrzne”	32
2. Od morale do psychiki	37
3. Ciało w „środowisku zewnętrznym”	41
Podsumowanie	44

Część 2: Wpływ religii *Alain Corbin*

47

I. Chrześcijaństwo, religia Wcielenia	49
II. Dziewictwo i wstrzemięźliwość	57
III. Powinności małżeńskie	63
IV. Postawa ascetyczna	65
V. Postawy skupienia i adoracji	72
VI. Współczucie i oczekiwanie na cud	74

Część 3: Spojrzenie artystów *Henri Zerner*

79

I. Ramy teoretyczne	83
II. Akt	85
III. Model	91

IV. Wyobrażanie rzeczywistości	93
V. Realizm optyczny i fotografia	98
VI. „Znowu te Wenus, zawsze te Wenus...”	100
VII. Ciało symbolistyczne	103
VIII. Rodin	105

Część 4: Społeczne obrazy ciała *Ségolène Le Men* 109

I. Mayeux i garb	113
II. Pan Prudhomme	118
III. Robert Macaire	124

Rozkosz i ból – w sercu kultury somatycznej

Część 5: Spotykanie się ciał *Alain Corbin* 137

I. Logika pożądania i logika odpychania	139
1. Ciało a historia naturalna mężczyzny i kobiety	141
2. Figury zaburzenia: masturbacja i marnowanie nasienia	150
3. Erotyzm i „lubieżność”	155
4. Portret człowieka „przeciwnej naturze”	167
II. Trudna historia praktyk erotycznych	169
III. Rewolucja w ostatnich dekadach	174
1. Pojawienie się nauki o seksie	174
2. Kolonialne imaginariusz erotyczny	177
3. Postacie homoseksualisty i lesbijki	182
4. Zagrożenia i szkody wynikające z widzialności ciała	189
5. Nowy rodzaj tragizmu	192

Część 6: Bóle, cierpienia i niedole ciała *Alain Corbin* 197

I. Ciało zmasakrowane	199
II. Ciało wydane na męki	209
III. Miejsce trupa	219
IV. Ciało gwałcone	223

V. Zniszczone, umordowane ciało pracownika w wieku industrializacji	230
1. Zniszczenie ciała robotnika	230
2. Wypadki przy pracy	236
VI. Ból i cierpienie	239

Ciało poprawiane, wypracowywane, ćwiczone

Część 7: Nowa percepcja ciała ułomnego *Henri-Jacques Stiker* 255

I. Ciało niezdadne staje się wyuczalne	258
II. Ciało ułomne jako monstualne	262
1. Wyobrażenie uczone	263
2. Wyobrażenie potoczne	266
III. Ciało i zwyrodnienie	268
IV. Opieka nad ciałem, które uległo wypadkowi	271

Część 8: Higiena ciała i wypracowywanie wyglądu

Georges Vigarello 275

I. Rzadkość kąpieli	277
II. Ablucje częściowe	279
III. Wyostrażanie się wrażliwości	281
IV. Szlaki wody	283
V. Woda „dla ludu”	285
VI. Czystość „niewidzialna”	287

Część 9: Ciało wypracowywane. Gimnastycy i sportowcy

w XIX wieku *Georges Vigarello i Richard Holt* 289

I. Odnowione tradycje? <i>Georges Vigarello</i>	291
1. Przejawy oporu	292
2. „Wulgarne rozrywki”	294
3. Miasto i woda	296
4. Wyglądy mieszczańskie	298

II. Wynalezienie pewnej mechaniki <i>Georges Vigarello</i>	299
1. Ciało produktywne, ruchy wyrażane w liczbach	300
2. Mechanika ruchów	302
3. Wymyślanie pedagogiki	304
4. Powolne upowszechnianie	305
III. Pierwsze sporty <i>Richard Holt</i>	307
1. Sporty <i>old English</i> a ciało	309
2. Ciało amatora	313
3. Przykład angielski: Europa a ideał amatora	321
4. O używaniu męskiego ciała – wielość sportów	324
5. Sport w wydaniu kobiecym	330
IV. Gimnastyk i naród zbrojny <i>Georges Vigarello</i>	335
1. Towarzystwa gimnastyczne	336
2. Gimnastyka jako dyscyplina szkolna	338
3. Gimnastyk jako nowy człowiek	339
4. Elity a postawa fizyczna	340
V. Gimnastyk czy sportowiec? <i>Georges Vigarello</i>	342
1. Dyscyplina czy gry?	342
2. Ciało energetyczne	343
3. Sport i szczyt zdrowia	345
Przypisy	347
Indeks osób	397
Autorzy	407
Nota copyrightowa	409